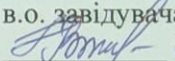

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри педагогіки та
психології дошкільної та початкової освіти
протокол № 8 від 27 січня 2021р.

в.о. завідувача кафедри
 (Наталія ВОРОПАЙ)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 19.4 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ

Освітня програма «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ № 425-Д від 18.05.2018)

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Херсон 2021

Назва освітньої компоненти	ОК 19.4 Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень
Викладач (і)	Цюпак Ірина Миколаївна
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1391
Контактний тел..	0953670004
E-mail викладача:	irinacupak@gmail.com
Графік консультацій	Тиждень Б, четвег 4 пара, 206 аудиторія

1. Анотація до освітньої компоненти. Змістовний аспект освітньої компоненти пов'язаний з інформаційною і методичною допомогою в усвідомленні теоретичних та методичних засад методики формування елементарних математичних уявлень у дошкільників; закономірності засвоєння дітьми елементарних математичних уявлень; програми, принципи, методи, прийоми, форми навчання дошкільників елементам математики.

2. Мета та цілі освітньої компоненти: опанування студентами науково-теоретичними та психологічними, методичними основами освітньої компоненти "Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень"; засвоєння студентами знань, умінь та навичок організації та проведення різних форм роботи з дітьми дошкільного віку з формування елементарних математичних уявлень в різних вікових групах; оволодіння вміннями та навичками підбору дидактичного матеріалу в процесі проведення різних форм роботи з дошкільниками для формування елементарних математичних уявлень.

3. Компетентності та програмні результати навчання.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до самокритики і сприймання конструктивної критики.

Фахові компетентності спеціальності

ФК-1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку.

ФК-2. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості (Я дитини і його місце в довкіллі).

ФК-10. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їхніх можливостей (інклюзивна освіта).

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 5. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами; організувати роботу з батьками та іншими суб'єктами освітнього процесу. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН 7. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю, керуючись психолого-педагогічними принципами організації освітнього процесу в системі дошкільної освіти при реалізації завдань виховання, цілями навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку в ЗДО і сім'ї.

ПРН 10. Добираєти оптимальні методи та ефективні форми і різноманітні засоби педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії вихователя з дітьми.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин денна	14	24	67

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
2020-2021	5	Дошкільна освіта	3	Обов'язкові компоненти освітньої програми

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Віртуальне навчальне середовище (сайт), відео, навчально-методичні комплекси дисциплін.

Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях.

7. Політика курсу

Пропущені заняття (лікарняні, мобільність тощо) й невиконані завдання повинні бути відпрацьовані та надані викладачу в день консультації. Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних занять.

Щодо правил поведінки на заняттях: активна участь учасників освітнього процесу в обговоренні тем вивчення, диспутах тощо, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Не дотримання академічної доброчесності стане причиною стягнень, за що можуть відніматися бали.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчально го заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Максималь на кількість балів
Модуль 1. Теоретичні основи методики математичного розвитку дошкільників					
Академічних годин: л. – 2 год.; пр. – 2 год. с.роб. – 10 год. Заочна форма Академічних годин: л. – 2 год.; пр. – 2 год. с.роб. – 24 год.	Тема 1. Методика математичного розвитку як наукова галузь ПЛАН 1. Вступ 2. ММР і інші науки. 3. Методи й завдання математичного розвитку дошкільників. 4. Зміст програми ФЕМУ у дошкільному закладі. 5. Значення й можливості математичного розвитку дітей у дошкільному віці. 6. Принципи, методи, прийоми, засоби, форми роботи з математичного розвитку дошкільників.	лекція	1-10	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1391	20 балів
		практичне сам.роб.			

			<p>— Що включає поняття «пам'ять» ?</p> <p>— Як активізувати увага дітей при формуванні елементарних математичних уявлень?</p> <p>4. З'ясуйте важливість розвитку мовлення дитини для ФЕМУ:</p> <p>— Як у процесі формування елементарних математичних уявлень розвивається мовлення дитини?</p> <p>— Що дає математичний розвиток для розвитку мовлення дитини ?</p> <p>5. З'ясуйте які спеціальні навички і вміння формуються в дошкільників у процесі формування математичних уявлень? Дайте визначення кожному з них.</p> <p>6. Яке значення для математичного розвитку має наявність в дитини пізнавального інтересу до математики?</p> <p>7. Які шляхи збудження пізнавального інтересу до математики в дошкільників?</p> <p>8. Як можна збудити пізнавальний інтерес до занять з ФЕМУ у дошкільному закладі?</p> <p>9. Що є передумовою виникнення інтересу до заняття математикою в дітей?</p> <p>10. Дайте визначення, що розкриває зміст методів: словесний, наочний, практичний, ілюстративно-пояснювальний, проблемний, евристичний (частково-пошуковий), дослідницький, індуктивний, дедуктивний.</p> <p>Практичне завдання (14б.):</p> <p>1. (10б.)Зробити аналіз діючих програм для дошкільних закладів, роздягнути розділи, що стосуються «Формування елементарних</p>	
--	--	--	---	--

				<p>математичних уявлень». Результати оформити у вигляді таблиці:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Програма (вихідні данні)</th> <th>Назва розділу</th> <th>Програмові завдання</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>2. (4б.)Сформуйте математичну теку, в якій надайте приклади математичних завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для сенсорного розвитку дітей (враховуючи кожен аналізатор). - для розвитку мислення (для кожної логічної операції). <table border="1"> <thead> <tr> <th>Логічні</th> <th>Приклади завдань</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Аналіз</td> <td>— 3 яких геометричних фігур складена машина?</td> </tr> <tr> <td>....</td> <td>—.....</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> - на розвиток пам'яті, уяви, уваги. - на розвиток уяви, використовуючи математичні поняття. 	Програма (вихідні данні)	Назва розділу	Програмові завдання				Логічні	Приклади завдань	Аналіз	— 3 яких геометричних фігур складена машина?	—.....	
Програма (вихідні данні)	Назва розділу	Програмові завдання															
Логічні	Приклади завдань																
Аналіз	— 3 яких геометричних фігур складена машина?																
....	—.....																
<p>Академічні х годин: л. – 2 год.; пр. – 2 год. с.роб. – 10 год.</p> <p>Заочна форма</p> <p>Академічні х годин: л. – 2 год.; пр. – 2 год.</p>	<p>Тема 2. Організація роботи з математичного розвитку дітей у дошкільному закладі</p> <p>ПЛАН</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація занять з математики в дошкільному закладі. 2. Структура занять з математики. 3. Методичні вимоги до математичних занять. 4. Способи підтримки гарної працездатності дітей на занятті. 5. Формування навичок роботи з роздатковим матеріалом. 	<p>лекція</p> <p>практичне сам.роб.</p>	1-10	<p>http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1391</p> <p>Практичне завдання (5 б.)</p> <p>Обрати заняття з математики для дітей дошкільного віку та зробити аналіз (структура, методи, вимоги до математичного заняття) у вигляді таблиці:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)</th> <th>Висновки про дотримання структура, використані методи, вимоги до</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)	Висновки про дотримання структура, використані методи, вимоги до			10 балів								
Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)	Висновки про дотримання структура, використані методи, вимоги до																

с.роб. – 24 год.	6. Формування навичок навчальної діяльності. 7. Значення й місце дидактичних ігор у математичному розвитку дошкільників.			<table border="1" data-bbox="1290 228 1805 304"> <tr> <td data-bbox="1290 228 1563 304"></td> <td data-bbox="1563 228 1805 304">математичного заняття.</td> </tr> </table> <p data-bbox="1290 309 1921 517">Практична робота (5 б.) Аудиторна робота: проаналізувати заняття та зробити загальні висновки про його відповідність вимогам, запропонувати можливі варіанти вдосконалення проаналізованого заняття.</p>		математичного заняття.	
	математичного заняття.						

30 балів

Модуль 2. Особливості розвитку кількісних уявлень у дошкільників

<p data-bbox="136 604 331 826">Академічних годин: л. – 2 год.; пр. – 6 год. с.роб. – 13 год.</p> <p data-bbox="136 866 331 1158">Заочна форма Академічних годин: л. – 2 год.; пр. – 2 год. с.роб. – 24 год.</p>	<p data-bbox="338 604 902 715">Тема 3. Методика розвитку кількісних уявлень у дошкільників у період дочислової діяльності (3- 4 роки)</p> <p data-bbox="338 719 902 751">ПЛАН</p> <p data-bbox="338 756 902 858">1. Аналіз програмних завдань. 2. Методика вирішення кожного завдання:</p> <p data-bbox="338 863 902 1050">а) попередня робота; б) особливості наочного матеріалу; в) методика навчання; г) етапи ускладнення; д) дидактичні ігри та вправи.</p>	<p data-bbox="909 604 1093 679">лекція</p> <p data-bbox="909 684 1093 759">практичне сам.роб.</p>	1-10	<p data-bbox="1290 604 1921 679">http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1391</p> <p data-bbox="1290 684 1921 903">Практичне завдання 1 (5 б.) 1. Обрати заняття з математики для дітей молодшого дошкільного віку з формування кількісних уявлень та зробити аналіз (структура, методи, вимоги до математичного заняття) у вигляді таблиці</p> <table border="1" data-bbox="1290 908 1921 1163"> <tr> <td data-bbox="1290 908 1563 1163">Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)</td> <td data-bbox="1563 908 1921 1163">Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття.</td> </tr> </table> <p data-bbox="1290 1168 1921 1450">Практичне завдання 2 (10 б.) Ознайомтеся з лекцією 5 [4] складіть (власний конспект) заняття для II молодшої групи ЗДО використовуючи лекційний матеріал за темою «Методика розвитку кількісних уявлень у дошкільників у період дочислової діяльності (3-4 роки)» (програмове завдання на вибір: 3. Учити</p>	Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)	Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття.	20 балів
Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)	Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття.						

				<p>складати множини: а) з однакових елементів; б) з різних елементів; в) з підмножин. 4. Учити порівнювати множини за кількістю: а) на око (різко контрастні за кількістю); б) шляхом співвіднесення «один до одного» (установленням взаємно однозначної відповідності): способом накладення; способом прикладення; складанням пар; з'єднанням малюнків лініями й ін. 5. Учити зрівнювати множини, додаючи або забираючи один елемент.) з трьох частин: робота з демонстраційним матеріалом, робота з роздатковим матеріалом, дидактична гра (на завдання з інших розділів математики).</p> <p>Практична робота (5 б.)</p> <p>Аудиторна робота: провести заняття за складеним конспектом та зробити самоаналіз, загальні висновки про його відповідність вимогам.</p>	
<p>Академічні х годин: л. – 4 год.; пр. – 6 год. с.роб. – 16 год.</p> <p>Заочна форма</p> <p>Академічні х годин: л. – 2 год.;</p>	<p>Тема 4. Методика розвитку кількісних уявлень у дошкільників у період рахункової діяльності (з 5-го року життя)</p> <p>ПЛАН</p> <p>1. Аналіз програмних завдань. 2. Методика вирішення кожного завдання:</p> <p>а) попередня робота; б) особливості наочного матеріалу; в) методика навчання; г) етапи ускладнення; д) дидактичні ігри та вправи.</p>	<p>лекція</p> <p>практичне сам.роб.</p>	<p>1-10</p>	<p>http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1391</p> <p>Практичне завдання 1 (10 б.)</p> <p>Ізотека:</p> <p>1. Підібрати дидактичні ігри для вироблення навичок рахунку з використанням різних аналізаторів до завдання 2: Познайомити із прийомами лічби за допомогою різних аналізаторів: а) лічба за зразком (1 балів); б) лічба по названому числу (1 балів); в) лічба по цифровому зображенню (1 балів);</p>	<p>25 балів</p>

<p>пр. – 2 год. с.роб. – 24 год.</p>				<p>г) лічба на слух (1 балів); д) лічба на дотик (1 балів); е) лічба рухів (1 балів). 2. (2 балів) Підібрати ігри для вироблення навичок порядкової лічби (до 6 завдання: Познайомити з порядковою лічбою). 3. (2 балів) Підібрати дидактичні ігри для вироблення навичок зворотної лічби (до 7 завдання: Познайомити зі зворотним рахунком). Практичне завдання 2 (10 б.) Складіть конспект заняття для дітей дошкільного віку по ознайомленню з цифрою (керуючись програмними вимогами). Зробити аналіз власного заняття (структура, методи, вимоги до математичного заняття) у вигляді таблиці</p> <table border="1" data-bbox="1294 895 1906 1157"> <tr> <td data-bbox="1294 895 1563 1157"> Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік) </td> <td data-bbox="1563 895 1906 1157"> Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття. </td> </tr> </table> <p>Практична робота (5 б.) Аудиторна робота: провести заняття за складеним конспектом та зробити самоаналіз, загальні висновки про його відповідність вимогам.</p>	Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)	Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття.	
Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)	Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття.						
<p>Академічні х годин:</p>	<p>Тема 5. Методика розвитку кількісних уявлень у дошкільників у період</p>	<p>лекція</p>	<p>1-10</p>	<p>http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1391</p>	<p>25 балів</p>		

<p>л. – 4 год.; пр. – 8 год. с.роб. – 16 год.</p> <p>Заочна форма Академічні х годин: л. – 2 год.; пр. – 2 год. с.роб. – 24 год.</p>	<p>обчислювальної діяльності (з 6-го року життя) ПЛАН 1. Аналіз програмних завдань. 2. Методика вирішення кожного завдання: а) попередня робота; б) особливості наочного матеріалу; в) методика навчання; г) етапи ускладнення; д) дидактичні ігри та вправи.</p>	<p>практичне сам.роб.</p>		<p>Практичне завдання 1 (4 б.) <i>Ігротека:</i> Дібрати дидактичні ігри для вирішення завдань: 1. Познайомити зі складом числа з одиниць. 2. Познайомити зі складом числа із двох менших чисел. 3. Познайомити з діями додавання й віднімання. 4. Познайомити зі знаками: +, —, =, <, >. Оформлення гри має включати: мета, обладнання (наочність), хід. Практичне завдання 2 (10 б.) Ознайомтеся з лекцією 7 [4] та складіть конспект заняття дітей дошкільного віку ЗДО використовуючи лекційний матеріал за темою «Методика розвитку кількісних уявлень у дошкільників у період обчислювальної діяльності (з 6-го року життя)» (програмове завдання на вибір). Зробити аналіз власного заняття (структура, методи, вимоги до математичного заняття) у вигляді таблиці</p> <table border="1" data-bbox="1301 1043 1906 1305"> <tr> <td data-bbox="1301 1043 1563 1305">Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)</td> <td data-bbox="1563 1043 1906 1305">Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття.</td> </tr> </table> <p>Практична робота (5 б.) Аудиторна робота: провести заняття за складеним конспектом та зробити самоаналіз, загальні висновки про його</p>	Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)	Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття.	
Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)	Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття.						

				відповідність вимогам. Тестування (6 б.): перед проходженням тесту, обов'язково перегляньте матеріал лекції з теми: http://ksuonline.kspu.edu/mod/quiz/view.php?id=27798&forceview=1	
70 балів					
Усього	Денна: л. – 14 год.; пр. – 24 год.; с.р. – 67 год. Заочна: л. – 10 год.; пр. – 10 год.; с.р. – 120 год.				100 балів

9. Система оцінювання та вимоги

Модуль 1. Теоретичні основи методики математики дошкільників (30 балів)

Критерії оцінювання та бали

Модуль 2. Особливості розвитку кількісних уявлень у дошкільників (70 балів)

Критерії оцінювання та бали

Форма контролю залік

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів / Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade	
	90 – 100	A	Excellent	Зараховано
82-89	B	Good	Добре	
74-81	C			
64-73	D	Satisfactory	Не зараховано	Задовільно
60-63	E			
35-59	FX	Fail	Не зараховано	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F			Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Брежнєва О.Г. Формування елементів математики у дітей дошкільного віку : метод. рек. до семінар. і практ. занять / О.Г.Брежнєва, С.Й.Щербакова. – Маріуполь, 2006. – 97 с.
2. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності старших дошкільників. Методичний посібник. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2008. – 160с.
3. Щербакова К. Й. Методика формування елементів математики у дошкільників. Київ: Вид-во Європейського університету, 2011. 262 с.
4. Фрейлах Н.И. Методика математического развития (краткий курс лекций в опорных конспектах, схемах, таблицах). - М.: Форум, 2015. - 240 с.

Додаткові

5. Сазонова А.В. Загальнотеоретичні основи природничо-математичної освіти дітей дошкільного віку. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010 – 248с.

Інтернет-ресурси

6. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності старших дошкільників. Методичний посібник. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2008. – 160с. URL: <http://bdpu.org:8080/bitstream/123456789/226/1/Zaytseva%20L.%20Metodyka%20orhanizatsiyi%20indyvid.%20roboty%20v%20protsesi%20formuvannya%20u%20ditey%20doshk.%20viku%20elementarnoyi%20matem-noyi%20kompetentnosti.pdf>
7. Белошистая А.В. Формирование и развитие математических способностей дошкольников: Вопросы теории и практики: Курс лекций для студ. Дошк. Факультетов высш. Учеб. Заведений. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2003. – 400с.:ил. URL: <http://padabum.com/d.php?id=41416>.
8. Дорошенко Т.М., Мацько В.В. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень:навч.посіб./упоряд.:Т.М.Дорошенко, В.В.Мацько – Кременчук : ПП «Бітарт», 2019. – 96с. URL: <http://www.pu.org.ua/Теорія%20та%20методика%20формування%20елементарних%20математичних%20уявлень.pdf>.
9. Іщенко Л. В. Педагогічні технології супроводження процесу формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку: навч. посібн. для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» / укладач Л. В. Іщенко. Вид. 2-ге, перер. та доп. Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. 149 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1267/1/Педагогічний%20супровід%20формування%20елементарних%20математичних%20уявлень.pdf>
10. Щербакова К. Й. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. Київ: Вища школа, 1996. – 94 с. URL: http://www.d-learn.pu.if.ua/data/users/56/import/sherbakova_k_i_metodika_formuvannya_elementarnih_matematichn.pdf
11. Електронний варіант курсу.